

HARDANGERVIDDA VILLREINUTVAL

Referat

Teams-møte utvalet 18.06.2025 kl. 19.00 – 21.30

Deltakere:

Odd Gunnar Vikan, Karl Halvor Skårberg, Herman Tank-Nielsen, Torbjørn Børve, Hans G. Myklatun, Atle Ulgenes, Jonas Aakre, Andre Botnen, Bernt Hagtor Augestad, Anders Eriksrud, Marius Aksvik og Svein Erik Lund (sekretær).

Saker:

Sak 15/25: Orientering

- a) Seminar NMBU 29. april – sekretær holdt innlegg om cwd håndteringen på Hardangervidda. Det ble gitt info om hva som var gjennomført av tiltak og avskyting etter funn av cwd på Nordfjella og siden på Hardangervidda. Det ble orientert om manglende dialog mellom lokal forvaltning og offentlige myndigheter etter 2022. Nemnd og utval har etterlyst dialog om cwd-håndtering men uten respons. Det ble videre informert om oppstart for arbeidet med utarbeidelse av ny bestandsplan.
- b) Uformelt teams-møte med Mattilsynet 9. mai – leder og sekretær. Som et resultat av innlegg på NMBU 29. april tok Mattilsynet kontakt med utvalet og ønsket et uformelt møte. Utvalet orienterte om de to siste års jaktuttak og bakgrunnen for ingen jakt på simler. Utfordring med lavere tilvekst enn det som er fastsatt som bestandsmål. Det ble også tatt opp at det er uheldig når bestandsmodeller benyttet av Veterinærinstituttet og bestandsvurderinger gjort av villreinutvalet ikke samsvarer. Det ble videre presentert at antall cwd-prøver det enkelte år ikke er et mål, men et resultat av mulig jaktuttak innenfor rammene av fastsatte bestandsmål. Uansett bestandsmål vil prøvetaking bli redusert når bestanden er lavere enn fastsatt bestandsmål og jaktuttaket må reduseres. Det ble orientert om oppstart av arbeid med ny bestandsplan og utfordringer en der har mht. å balansere ulike hensyn.

Mattilsynet presiserte at målet om å begrense og om mulig utrydde cwd står ved lag. Kunnskapsgrunnlaget om sykdommen er ikke endret fra 2022. Dette gjør at Mattilsynets vurdering og anbefalinger om håndtering av cwd fra 2022 ikke er endret. Dette vil utvalet kunne ta med seg inn i arbeidet med ny bestandsplan.

Sak 16/25: Rammer for arbeidet med ny bestandsplan

I forkant av møtet (10/6) mottok villreinutvalet vedtak fra HG der de skriver følgende:

«Viser til bebuda oppstart i arbeidet med revidert bestandsplan for Hardangervidda. Frå Vinje HG har HG sentralt fått oppmoding om å formidle eit ynskje om at ein i dette arbeidet også innhentar ekstern kompetanse til støtte for dei faglege vurderingar VU-styret sjølv står for. Saka vart drøfta på vårt styremøte 28.03.25 (oversendt VU pr. 03.04.25), og styret var einige om at uhilda eksternkompetanse - som supplement til eiga intern

arbeidsgruppe - ville styrke sluttresultatet. VU-styret må selv ta stilling til omfanget av slik bistand.»

Ytterligere presisert i epost 18/6 der de skriver;

Vi meiner bare at det «arbeidsutval» VU må etablere for utarbeiding av ny bestandsplan, vil bli styrka ved at ein trekker på kompetanse utanfor den «bingen» som består av deg, VU, «FH og HG. Slik ekstern kapasitet kan ein til dømes finne på Villreinsenteret i Tinn. Det er ikkje meir komplisert enn det! Poenget vårt er at det mest alltid vil vera plussgevinst å hente ved å bruke uhilda, utanforståande kompetanse, når ein skal fornye det ein sjølv har tumla med i 30 år. HG gjer særleg merksam på at dette innspelet ikkje er meint som noko underkjenning av den kompetanse vil i dag har i «triumviratet» VU-FH-HG. Det er her vi har lokalkunnskapen, den historiske tradisjonen og ikkje minst erfaringane og ansvaret. Vi er gode på dette,- men kan heller ikkje underslå at bestanden vi har er den dårlegaste i Norge – og difor er ny bestandsplan av overordna tyding for utviklinga vidare. HG meiner at alt som kan betre planen og alt som potensielt kan bidra til å gje planen større gjennomslagskraft, må ein freiste ta i bruk. Lykke til med arbeidet.»

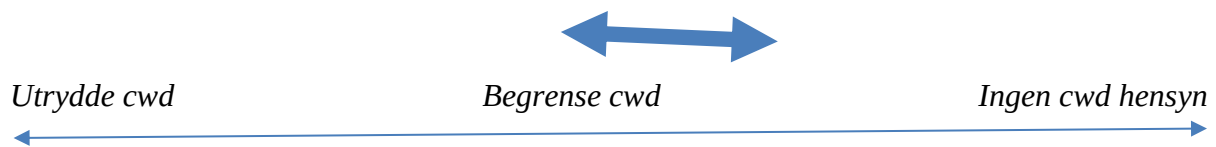
Hermann-Tank Nielsen utdypet følgende på villreinutvalets møte;

- Innspill er kommer fra årsmøtet i Vinje HG.
- Bestandsplanen på HV er ikke like god som f.eks. bestandsplan for Rondane eller Snøhetta, som ble trekt frem som gode planer faglig og strukturelt.
- Mener villreinutvalet ikke er faglig kompetent til å utarbeide bestandsplan. Det er liten kunnskap om dette også hos nemnda.
- Utvalets sekretær har jobbet med dette i snart 30 år, men det er nå kommet til ny kunnskap og gjort endringer i hjorteviltforskriften. Det er behov for ekstern kompetanse for å se ting i et nytt perspektiv med oppdatert fagkunnskap.
- Det bør nedsettes en tverrfaglig arbeidsgruppe med personer med relevant utdanning og kunnskap om bestandsplanarbeid, bestandsforvaltning, biologi og dyrevelferd mm.
- Bør benytte kompetanse hos villreinsentrene og private konsulenter (ikke spesifisert).
- Hardangervidda har de dårligste dyra og må bedre dyrenes kondisjon. HV må ha som mål «å bli best i klassen» når det gjelder bestandsplan og bestandsforvaltning. Det må tenkes nytt å se ting med et «friskt blikk».

Det ble en lengre drøfting der alle sa sin mening. Det var enighet om at hele utvalet må delta i arbeidet med ny bestandsplan og ikke bare en arbeidsgruppe. Det benyttes ikke ekstern kompetanse til dette. Imidlertid var flertallet positive til at et utkast til bestandsplan kan sendes ulike fagpersoner / kompetansemiljøer for innspill / kvalitetssjekk før planen sendes på høring. Sekretær lager et utkast til plan som start på utvalets arbeid. Dette må foreligge tidlig høst for å få tid til prosess frem til jul. Planen bør på høring i januar med mål om oversendelse til villreinnemnda innen 1. mars 2026.

Det lages en plan som omfatter forhold utover selve bestandsforvaltningen. Dette er f.eks. sykdom, arealbruk, datainnsamling, ferdsel, næring, rekruttering osv.

Det ble drøftet hvordan bestandsplanen skal ta hensyn til cwd. Flertallet mente at dette må hensyntas og at det trolig ikke er vesentlig endring i myndighetenes syn på dette fra 2023 når gjeldende bestandsplan ble utarbeidet. Fravær av dialog med myndighetene gjør det aktuelt å gi et signal til myndighetene gjennom å tone ned cwd-hensynet noe. Dette gjennom å øke økt bestandsmålet noe. Dette gjør at utgangspunktet for nye bestandsmål trolig plasserer seg slik på en akse med tre hovedalternativer for håndtering av cwd;

Sak 17/25: Planlegging minimumstelling 2026

Det er vedtatt å planlegge gjennomføring av minimumstelling vinteren 2026. En fullverdig minimumstelling med 4 – 5 fly synes pr. i dag lite realistisk. Det anbefales derfor å planlegge for gjennomføring av telling ved hjelp av 2 fly / helikopter kombinert med bakkemannskap. Bakkemannskap kan enten benyttes samme dag som fly benyttes eller dagen før. Dette avhenger av valg av metodikk mht. å få dokumentert eventuelle flokker observert av bakkemannskap. Det vurderes flere utgangspunkt for telling, ikke bare Dagali flyplass.

Sekretær setter opp liste med momenter som må planlegges. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe bestående av Vikan, Skårberg, Tank-Nielsen, Ulgenes, Aksvik og sekretær. Alle vurderer mulige rekognoseringsløyper for bakkemannskap i sin kommune og sender sekretær. Innspill på personer som kan delta på telling (foto, GPS og bakkemannskap) sendes sekretær. Arbeidsgruppe møtes etter sommerferien for å komme tidlig i gang med arbeidet.

Sak 18/25: Kalv- og strukturtelling 2025

Det er avholdt et møte med NINA og NVS om gjennomføring av kalve- og strukturtelling 2025. Utvalet utarbeidet et utkast til avtale som nå er signert av NINA og utvalet. Venter på signering fra NVS, men planlegger iht. avtalen. Kalvetelling er planlagt så fort værforholdene tilsier det (muligens 21/6). Benytter mannskapsliste fra 2024.

Strukturtelling gjennomføres i dag primært ved filmopptak og ikke opptelling med kikkert i felt. Det er tidvis mangel på kamera som er til utlån fra NVS da det gjennomføres strukturtelling i mange områder samtidig. Villreinutvalets sekretær får myndighet til å kjøpe inn ett eller to kamera for bruk under strukturtelling og nødvendig utstyr for bl.a. opptak av vår- og høstmøter.

Sak 19/25: Eventuelt

Ingen.

Rødberg, 24.06.2025

Svein Erik Lund